

Λαχταρῶ νὰ καθήσω ἀμίλητος κοντά σου· μὰ δὲν τολμῶ ἀπὸ φόβο μήπως κάνω τὴν καρδιά μου ν'ἀνέβει στὰ χεῖλια μου.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος πού φλυαρῶ καὶ ἀεβολογῶ καὶ κρύβω τὴν καρδιά μου κάτω ἀπὸ τὰ λόγια.

Μεταχειρίζομαι ἀπάνθρωπα τὸν πόνο μου, ἀπὸ φόβο μήπως τὸ κάνεις ἐσύ.

Λαχταρῶ νὰ φύγω ἀπὸ τὸ πλάϊ σου· μὰ δὲν τολμῶ, ἀπὸ φόβο μήπως καταλάβεις τὴ δειλία μου.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος πού κρατῶ ψηλὰ τὸ κεφάλι μου κ' ἐρχομαι ἀδιάφορος μπροστά' σου.

Τὰ δαδιάκοπα χτυπήματα πού μοῦ δίνουν τὰ μάτια σου, μοῦ κρατοῦν τὸν πόνο πάντοτε καινούριο.

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΑΠΟ ΤΑ «ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΚΕΦΑΛΙΟΥ»,

(Τῆς Γιαπωνέζας Σέι Σεναγόν)

[Ἡ Σέι Σεναγόν κατάγονταν ἀπὸ ποιητικὴ οἰκογένεια. Ὁ πατέρας της εἶτανε φημισμένος ποιητής, κ' εἶτανε πρόγονός της ὁ Πρίγκιπας ἐκείνος πού σύνθεσε τὸ ἀρχαῖο ἔπος *Νιχογιμ*. Μὰ αὐτὴ, μὲ τὸ νέο ποιητικὸ εἶδος πού ἐγκαινίασε, τοὺς ξεπέρασε ὅλους καὶ κέρδισε μὴ ψηλὴ θέση ἔχι πὰ στὴ Γιαπωνέζικη μόνο, μὰ καὶ στὴν Παγκόσμια Ποίηση. Αὐτοῦμαι πού ὁ καλὸς μου ὁ διευθυντής τοῦ «Νουμά» δὲν ἔχει νὰ μοῦ παραχωρήσει σὲ τοῦτο τὸ φύλλο ἀρκετὸν τόπο γιὰ νὰ δώσω μιὰ «πλήρη» σημαγραφία τοῦ ὑπέροχου αὐτοῦ γυναικείου τύπου, πού ἔχει κινήσει τὸ ζωηρὸ ἐνδιαφερό πολλῶν φιλολόγων καὶ κριτικῶν τοῦ κόσμου. Ἴσως νὰ μὴ μοῦ φανεῖ τόσο ταιγγούνης ἀργότερα, γιὰ νὰ τὸ κάνω αὐτὸ σὲ κανένα ἄλλο φύλλο. Ὡστόσο, θὰ μοῦ ἐπιτρέψει, σὲ τοῦτο, νὰ συνοδέψω τὰ λίγα κομμάτια ἀπ' τὸ βιβλίο της, πού βάζω παρὰ κάτω, μὲ λίγες σύντομες σημειώσεις, τὸσες μόνο ὅσες φτάνουν γιὰ νὰ πάρει ὁ ἀναγνώστης μιὰν ἰδέα τοῦ γενικοῦ χαραχτήρα τοῦ ἔργου της, πού μᾶς ἄφησε μὲ τὸν τίτλο «*Λόγια τοῦ Προσκεφαλιού*».

Ἡ Σέι Σεναγόν ἔζησε κατὰ τὰ τέλη τοῦ 10ου αἰῶνα, κ' ἡ λεπτὴ ἀνατροφήτης, ἡ ἀπέραντη μάθησή της, κ' ἡ ὑπέροχη ἰδιοφυΐα της τὴν ἔκαναν νὰ κερδίσει μιὰ ξεχωριστὴ θέση στὴν Αὐλὴ τοῦ Μικᾶδου Ἰσσιγκό, καὶ νὰ διοριστεῖ Κυρία τῆς Τιμῆς καὶ «Ἰδιαίτερη Φίλη» τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἄμα αὐτὴ πέθανε, τραβήχτηκε ἀπ' τὸν κόσμον, καὶ τέλειωσε τὴ ζωὴ της σ' ἓνα μοναστήρι. Αὐτὰ, μὲ συντομία, γιὰ τὴ ζωὴ της. Τώρα γιὰ τὸ ἔργο της :

Ὁ τίτλος «*Λόγια τοῦ Προσκεφαλιού*» ἐξηγεῖται κάπως ἀπὸ τὸ γεγο-

νός ότι η Σεί Σαναγόν φύλαγε το τετράδιό της κάτω απ' το μαξιλάρι της και, κάθε βράδυ, άμα κλεινότανε στην κάμαρά της για να κοιμηθεί, κατάγραφε μέσα σ'αυτό όλες τις σκέψεις και τις εντυπώσεις, και τις παρατηρήσεις που είχε κάνει σ' όλη τη διάρκεια της μέρας ανάμεσα στον κόσμο του παλατιού. Το «Μαρούρα νο Σόσσι» (Λόγια του Προσκεφαλιού) είναι το πρότυπο ενός συγγραφικού ύφους, που, κατόπι, έγινε λαϊκό στην Ίταλνία, κάτω από το όνομα «Ζουίχτισού», που σημαίνει: «Όπως έρθει στην πέννα». Καμιά τάξη, καμιά «διευθέτηση» δε βλέπει κανείς μέσα σ'αυτό. Η ποιήτρια άραδιάζει στα πεταχτά ό,τι της έρχεται στο μυαλό της, εκείνη τη στιγμή που κρατάει την πέννα, απ' όσα της συνέβηκαν κι απ' όσα είδε την ημέρα: ιστορίες, ανέκδοτα, περιγραφικές απαρίθμησες πραγμάτων που την ένοχλούν, ή που της προξενούν μελαγχολία ή θλίψη, ή που την κάνουν να εύθυμώσει, ή να συχαθεί, καταλόγους λουλουδιών, βουνών, ποταμών, σκίτσιά από την κοσμική ζωή κι από τη ζωή του σπιτιού, σκέψεις που της γεννά ή θυριά της Φύσης, κλπ κλπ. Μά εκείνο που κάνει ακόμα πιο σπουδαίο το έργο της είναι, ότι σε κάθε τι που γράφει ξεπροβάλλει καθαρά ή ίδια ή προσωπικότητά της. Διαβάζοντας τις γραμμές της, ό αναγνώστης νιώθει πως έχει πάντα μπρός του την έξυπνη, και τετραπερασμένη, κάπως κυνική, και πολύ μορφωμένη γυναίκα του κόσμου].

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΛΥΠΗΤΕΡΑ

Μιά κούνια, άμα το μωρό σου είναι πεθαμένο.

Ένα μαγγάλι, όπου έχει σβήσει ή φωτιά.

Ένας άμαξάς, που τότε μισεί το άλογο του (ή το βόιδι του).

Ένας σοφός, που ή γυναίκα του του κάνει όλο κορίτσια.

Ένα γράμμα από τον τόπο σου, χωρίς καμιάν είδηση από τους δικούς σου.

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΣΤΡΕΦΟΜΑΙ

Ένας επισκέπτης, που λέει μιάν άτέλειωτη ιστορία, ενώ συ βιάζεσαι να πās σε μιά δουλειά. Αν είναι πολύ γνωστός σου κ' έχεις μαζί του θάρρος, μπορείς να τον ξεφορτωθείς, λέγοντάς του: «Μοῦ τὰ λές καμιάν άλλη ώρα». Μά εκείνοι που δε μπορείς να τους μιλήσης έτσι, σου γίνονται, εκείνη τη στιγμή, βδελυροί.

Ένας έξορκιστής που τότε κάλεσε σε μιά ξαφνική άρρώστια σου, και σου διαβάζει τὰ ξόρκια του με φωνή λιπόψυχη σά νάναι μισοκοιμισμένος.

Μωρά που κλαίνε, ή σκυλιά που γαυγίζουν, όταν θέλεις ν' άφουγκραστείς.

Ένας άνθρωπος που δε θέλεις να φανερώσεις την παρουσία του, κ' εκείνος άποκοιμήθηκε κει που τον έκρυψες, και ροχαλίζει δυνατά.

Οί άνθρωποι που πηγαίνουν με άμάξι που τρίζει. Οί τέτοιοι άνθρω-

ποι πρέπει νάναι κουφοί. Τους αποστρέφομαι. Μά αν κανεις από σās (φίλοι ή αναγνώστες) πηγαίνει με ένα τέτοιο άμáξι, τότε αποστρέφομαι τόν ιδιοκτήτη του άμáξιού.

Οί άνθρωποι πού, ένώ λés μιάν Ιστορία, πετιούνται και σου λένε: «Ω! τήν ξαίρω, δέν είναι έτσι . . . » και κάνουν μιάν άφήγηση διαφορετική από τή δική σου.

Νά σηκώνεσαι βιαστικά νά δεχτείς έναν όγληρό έπισκέπτη, για ν' άπαλλάξεις από τήν παρουσία του εκείνον πού λés ψέματα πώς κοιμάται.

“Αμα είσαι σέ φιλικές σχέσεις μ' έναν άντρα, νά τόν άκούς νά έπαινει μιá γυναίκα πού είχε γνωρίσει. Ακόμα κι αν είναι πολύς καιρός περασμένος, είναι συχαμερό αυτό τó πράμα, κι άκόμα περισσότερο, αν έχει άκόμα σχέσεις μαζί της.

“Ενας σκύλος, πού γαυγίζει τόν έρωμένο σου, τή στιγμή πού τόν μπάζεις κρυφά στο σπίτι. Ένα τέτοιο σκυλί πρέπει νάν τó σκοτώνουν.

“Ενας ποντικός πού τρέχει παντού. Πολύ συχαμερό πράμα!

Παιδιά πούφθαν στο σπίτι σου, μιá μέρα, κατά τύχη, τá χáιδεψες. κ' ύστερα πήρανε συνήθεια κ' έρχονται κάθε μέρα και σου πειράζουν τá πράγματά σου.

Κ' οί ψύλλοι άκόμα είναι βδελυρά πράγματα, άμα χοροπηδούν κάτω από τá ρούχα σου, σά νά θέλουν νά σου τ' άνασηκώσουν.

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΥΓΚΙΝΟΥΝΕ

Σπουργίτες, πού ταγίζουν τá μικρά τους.

Νά περνās κοντά από ένα μέρος όπου διασκεδάζουνε μικρά παιδιά.

Νά βλέπεις τόν Κινέζικο (μετάλλινο) καθρέφτη σου πώς αρχίζει νά θαμπώνει.

“Ενας ώραιος άντρας πού στέκεται με τ' άμáξι του έξω από τήν πόρτα σου, για νά ρωτήσει για τó δρόμο.

Μιá νύχτα χειμωνιάτικη όπου περιμένεις κάποιον: ή βροχή, οί κρότοι πού προξενεί ό άνεμος, όλα αυτά δίνουν στην καρδιά σου κάθε στιγμή, ένα χτύπο.

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΟΥ ΦΕΡΝΟΥΝΕ ΜΙΑ ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΚΗ ΘΥΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΩΝ

Ξεραμένες άγριομολόχες, πού τις φορούσες στα μαλλιά σου, τήν περασμένη γιορτή του Κάμο.

Μιá βροχερή και πληχτική μέρα, νά βρίσκεις στο φορτσέρι σου, τά γράμματα του προσώπου πού μιá φορά πολύ άγαπούσες.

Νά βρίσκεις, λησμονημένη στο βάθος του νιουλαπιού σου, την τελευταία σου κούκλα.

Μιά βεντάλια του περασμένου καλοκαιριού, με κάποιο αισθηματικό τετράστιχο άπάνω, που τ'όγραψε κάποιον πρόσωπο που παρ' όλιγο να τ' αγαπήσεις.

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΤΕΡΗΝΑ Κ' ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ

Νά γυρίζεις μαζί με άλλους από μίαν έκδρομή, με τ' αμάξια γεμάτα από άνθρῶπους, από άνθισμένα κλαδιά και λουλούδια, με τους άμαξάδες να οδηγούν καλά τὰ ζῶα, και να κάνουν τάρμαξια να τρέχουν.

Ένα γράμμα γραμμένο σε χαρτί μεταξωτό, λευκό και καθαρό, με γράψιμο τόσο ψιλὸ που να σου φαίνεται πως δε θά μπορούσεις να διαβάσεις ούτε μιὰ λέξη.

Μιά βαρκούλα να κατεβαίνει άλαφρά-άλαφρά τὸν ποταμό.

Δόντια καλά γυαλισμένα.

Πολλά χτυπήματα επιτυχημένα, άκωντου, στο σκάκι.

Ένα ποτήρι δροσερὸ νερό, άμα ξυπνᾷς τὴ νύχτα.

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΑΙΡΙΑΖΟΥΝΕ

Ένας άνθρῶπος που έχει μαλλιά σε φρύγανα, και φορεὶ ρούχα από άσπρο μεταξωτό.

Μιά γυναίκα φαφούτα, να τρώει ξυνὰ δαμάσκηνα και να ξυλίζει τὰ μούτρα της.

Ένας άφραϊος άνθρας να ναι παντρεμένος με μιὰ συχαμένη γυναίκα.

Νη μην ξαίρεις άκόμα τί άνθρῶπος είναι ο νέος σου ύπηρέτης, και να τότε στέλνεις σε κάποιον, με πολύτιμα πράγματα.

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΣΗΑΝΙΑ

Ένας γαμπρός, να τὸν επαινάει ο πεθερός του.

Μιά νύφη, να τὴν αγαπάει ἡ πεθερά της.

Ένας ύπηρέτης, που να μην παρακονιέται ποτέ του.

Να μη σου πέσει μιὰ στολαγματιά μελάνι στο τετράδιο όπου καθαρογράφεις μιὰ ποιητική σου συλλογή.

Κ. ΤΡΙΚΟΓΛΙΔΗΣ